

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Dan. Stalii Regulae Philosophicae explicatae & Orationes aliquot**

**Stahl, Daniel**

**Jenae, 1662**

Regula XV. Necesse est id, quod generis est particeps, esse alicujus species particeps

**urn:nbn:de:bsz:31-102400**

nec per accidens fieri possit, nec per se, nec per accidens potest aliquid inesse speciei, quod generi repugnet. Quod autem de defectu animalium ex putri materiâ generatorum affertur, non obstat, quia defectus ille non repugnat animali, cum non sit de naturâ animalis, ut potentia generandi possit edere suas operationes. Si enim esset de ejus naturâ, hoc ipsô omninô necesse esset, ut omnes species animalis & omnia individua potentiam illam in actum traducere possent, cum quod de naturâ generis est, omnibus speciebus & individuis sub illô contentis necessariô competat. Taceo, quod ipse Zabarella animalibus ex putri materiâ genitis non omninô deneget actum generandi, ex Philo-  
sopho *I. de generat. animalium.*

## REGULA XV.

*Necesse est id, quod generis est particeps, esse alicujus speciei particeps.*

I. Aliter ita dicitur: *Quicquid sibi prescribit genus, prescribit sibi aliquam specierum ejus. Item: Quicquid continetur sub genere, etiam continetur sub aliqua specierum ejus. Vel: De quo affirmatur genus, de eo etiam speciem aliquam affirmari necesse est.*

II. Objicis I. Scutum, cujus una pars dimidia est alba, altera nigra est sub genere. *est enim*

enim coloratum) sub nullâ tamen specie coloris aut colorati est: quia nec album est, nec nigrum, neque medium aliquem colorem participat. II. Homo sibi præscribit genus, nempe animal, h. e. continetur sub animali tanquam genere. Homo autem non sibi præscribit aliquam speciem, h. e. non continetur sub aliquâ specie animalis, quæ nam enim illa species animalis, sub quâ homo continetur? Non certè continetur sub brutò; ut patet; neque sub homine, quia nihil continetur sub seipsò; neque alia datur species animalis. E. aliquid, quod præscribit sibi genus, nullam sibi præscribit speciem illius generis.

III. Bifariam contineri aliquid sub genere: I. tanquam sub genere suo, h. e. tanquam inferius sub superiori: ut Petrus sub animali, & hic color sub colore. II. tanquam denominatum sub denominativò, ut seivum sub coloratò. Quod continetur sub genere prioris modò, continetur sub aliquâ ejus specie: sicut quia Petrus est animal, ideo vel hominem vel brutum eum esse necesse est: & quia hic color est color, ideo vel albedo est, vel nigredo, vel alterius speciei color. At quòd continetur sub genere posteriori modò, id, licet sæpè fiat, ut sub unâ aliquâ contineatur ejus specie: sicut charta, quæ alba est, continetur sub colorato, tanquam denominatum

(sub

sub de  
Charta  
tinetur  
sub alb  
modu  
fed fut  
neatur  
tum in  
& secu  
sionem  
Qu. L

V.  
nem n  
monit  
nigro  
contir  
quàm  
quàm  
tamen  
lorati

VI.  
ratum  
vel in  
colorat  
hoc col  
sub co  
ri. Ve  
colorat  
quæ e

sub denominativò, ( Prædicatio enim ista : *Charta est colorata*, est denominativa ) & continetur etiã sub unâ specie colorati, nempe sub albò; id tamen necesse non est, quemadmodum probat argumentum §. II. primò sed sufficit, si sub pluribus speciebus contineatur secundùm quid : quemadmodum seu tum in positò casu secundùm quid album est, & secundùm quid nigrum. Quam responsionem suggerit nobis Scotus *sup. Lib. Elencho. Qu. LIV.*

V. Verùm dicat aliquis: Hanc responsionem non posse consistere, propterea, quod si monstrato illo setuo ex parte albo & ex parte nigro, dicam: *Hoc coloratum est coloratum*, & continetur hoc coloratum sub colorato, tanquã inferius sub superiori, sed non tanquã denominatum sub denominativo, nec tamen continetur sub unâ aliquâ specie colorati.

VI. R. Cùm dico: *Hoc coloratum est coloratum*, potest prædicatio dupliciter intelligi: vel *in sensu compositò*, seu ita, ut terminus *hoc coloratum* sumatur formaliter, nempe *ut est hoc coloratum*; & sic concedo, ipsum contineri sub colorato, tanquã inferius sub superiori. Vel *in sensu divisò*, seu ita, ut terminus *hoc coloratum* sumatur materialiter, nempe pro re, quæ est colorata: & sic continetur sub colorato.

loſatō tanquāmdenominatum ſub denomi-  
nativo, prædicatur enim coloratum de re,  
quæ eſt colorata, (ut de chartâ vel ſcutō.) de-  
nominativè. Reſpondere ergò poſſumus, id,  
quod dictū fuit de eò, quod ſub genere conti-  
netur, tanquāmdenominatum ſub denomi-  
nativò, accipiendum etiam eſſe de eò, quod  
licet in ſenſu compoſito ſive formaliter con-  
tineatur ſub genere, ut inferius ſub ſuperiori,  
in diviſō tamen ſive quoad materiale, conti-  
neatur ſub eo, tanquam denominatum ſub  
denominativo.

VII. Dico autem ulterius, Regulam ita eſſe  
intelligendam: *Quicquid continetur ſub gene-  
re, continetur etiam ſub ſpecie, niſi ſit ipſa ſpecies,  
in quam genus prima & immediata diviſione di-  
viditur.* Quam quidem limitationem ipſe  
Philoſophus expreſſè habet, cum dicit: *Fieri  
nequit, ut generis ſit particeps, quod nullius  
ſpeciei eſt particeps, niſi forſan ſit aliqua illarum  
ſpecierum, qua in prima diviſione generis po-  
nuntur, hæc enim ſolum genus participat.*

IX. Conceditur igitur, quod continetur  
genere, non contineri ſub aliqua ejus ſpecie, nem-  
pe illud, quod eſt ipſa ſpecies immediatè generi  
ſubjacens. Et hoc ſolum probat argumentum  
ſecundum §. II. quia homo, qui præſcribit  
ſibi genus, nempe animal, eſt ſpecies imme-  
diatè ei generi ſubjecta. Prima enim diviſio

ne

D  
ne anim  
Hòc erg  
continet  
continet  
ſpecies a  
IX.  
genere,  
ſpecie, n  
diatè ſub  
nimirum  
nere, ve  
tali gen  
ſufficient  
dandas,

Genus  
F

1. Q  
prædicari  
Statuunt  
quiriti, ut  
catur, a  
concept  
enim un  
eſſe anal  
quemad  
cidente  
lùm, ſed

ne animal in hominem & bestiam dividitur. Hęc ergo modò Regula fit universalis: *Quod continetur sub genere, ut inferius sub superiori, continetur sub aliquà ejus specie, vel ipsum est species immediatè tali generi subiecta.*

IX. Si igitur ponatur, aliquid esse sub genere, quod tamen non sit sub aliquà ejus specie, nec ipsum sit aliqua species ipsi immediatè subiecta, alterum horum esse, necesse est, nimirum, vel id non esse reverà sub tali genere, vel, si firmiter probatum fuerit, esse sub tali genere, species illius generis non esse sufficienter enumeratas, sed plures esse dandas.

## REGULA XVI.

*Genus predicatur de speciebus aequaliter.*

Porphyrius *Isagog. Cap. IX.*

## §. 2.

I. Quibusdam aequaliter predicari hęc est predicari absque dependentià unus ab alterò. Statuunt n. ad hoc, ut aliquid univocum sit, requiri, ut ne unum illorum, de quibus predicatur, ab altero dependeat in participandò conceptu ejus rei, quæ univoca statuitur. Si enim unum ab alterò dependeat, dicunt esse analogum, aut commune *αὐτὸς ἐν ἑνὶ ἀπὸ ἐνὸς*, quemadmodum licet ens de substantià & accidente predicetur, non secundùm nomen solidum, sed etiam juxta rationem nomine entis signi-